

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BERETNING

OM

FREDERIKSBERG SKOLEVÆSEN

FOR AARET 1918—19.

FRA

SKOLEDIREKTØREN.

K

1919

Frederiksberg Bogtrykkeri.

Falkonerallé 17.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Skolevæsenets Administration.

Skoledirektionen for Frederiksberg Provsti:

Stiftamtmand C. E. A. Ammentorp (R. DM.).

Stiftprovst H. Hoffmeyer (R. DM.).

Frederiksberg Skolekommission:

Professor, Direktør H. O. G. Ellinger (R. DM.), Formand,
Sognepræst E. Albeck.

Adjunkt, cand. mag. Frøken Kirsten Langkilde, M. F. K.

Overassistent, Raadmand J. F. N. Friis-Skotte, M. F., M. F. K.

Bager J. P. Nielsen.

Skoledirektør for Frederiksberg kommunale Skolevæsen:

Cand. theol. F. C. J. Thorbjørnsen.

Skolevæsenets Kontor er Mynstersvej Nr. 5, Kontortid for Ekspedition 10—2; Skoledirektøren personlig 1—2.

Skolevæsenet.

Børnetallet. Efter Uddrag af de Skolelister, som ledsager Mandtalslisterne, udgjorde det samlede Antal Børn i skolepligtig Alder i Frederiksberg Kommune den 31. December 1918: 11 010.

Heraf undervistes:

i Skoler i København	742	(235 Dr.	og	507 P.)
i Kommuneskoler paa Frederiksberg.	7 585	(3 824 »	»	3 761 »)
i anerk. Privatskoler paa —	2 618	(1 371 «	»	1 247 »)
i Hjemmene og paa lignende Maade	54	(11 »	»	43 »)
uden Undervisning var	11	(7 »	»	4 »)

Disse sidste var alle syge.

I de sidste Aar har Kommunens samlede Antal Børn i skolepligtig Alder fordelt sig saaledes:

	Skoler i København	Kommuneskolerne paa Frederiksberg	Anerkendte Privatskoler paa Frederiksberg	Undervisning i Hjemmene og paa lignende Maade	Uden Undervisning	I alt
31. Dec. 1910	1 393	8 176	2 718	170	14	12 471
— 1911	1 300	8 341	2 565	161	8	12 375
— 1912	1 153	8 386	2 490	131	10	12 170
— 1913	1 092	8 267	2 546	147	15	12 067
— 1914	906	8 142	2 500	106	3	11 657
— 1915	1 005	8 131	2 463	144	8	11 751
— 1916	977	8 023	2 462	100	4	11 566
— 1917	876	7 844	2 641	77	2	11 440
— 1918	742	7 585	2 618	54	11	11 010

Procentvis:

	Skoler i København	Kommuneskolerne paa Frederiksberg	Anerkendte Privatskoler paa Frederiksberg	Undervisning i Hjemmene og paa lignende Maade	Uden Undervisning	I alt
31. Dec. 1910	11,1	65,5	21,9	1,4	0,1	
— 1911	10,5	67,4	20,7	1,3	0,1	
— 1912	9,5	68,9	20,4	1,1	0,1	
— 1913	9,1	68,5	21,1	1,2	0,1	
— 1914	7,77	69,85	21,44	0,91	0,03	
— 1915	8,55	69,19	20,96	1,23	0,07	
— 1916	8,45	69,37	21,29	0,86	0,03	
— 1917	7,66	68,57	23,09	0,67	0,02	
— 1918	6,74	68,89	23,78	0,49	0,1	

Elevantallet. Foruden de 7585 Børn i skolepligtig Alder fandtes der den 31. December 1918 endvidere i Kommuneskolerne 241 Børn under 7 Aar, 465 over skolepligtig Alder og 273 fra København, i alt 8564. (Omvendt søgtes de københavnske Kommuneskoler af 207 Børn, som var hjemmehørende paa Frederiksberg). I Gennemsnit har der i afvigte Sommerhalvaar været 8837 og i Vinterhalvaaret 8543 Børn i Kommuneskolerne.

Elevantallet stillede sig i de foregaaende Aar saaledes:

	Elever hjemmehørende paa Frederiksberg			Elever hjemmehørende i København	I alt	Elever, hjemmehørende paa Frederiksberg, i københavnske Kommuneskoler
	over skolepligtig Alder	i skolepligtig Alder	under skolepligtig Alder			
31. Dec. 1910	236	8 176	360	292	9 064	600
— 1911	319	8 341	286	340	9 286	541
— 1912	358	8 386	260	282	9 386	440
— 1913	337	8 267	329	389	9 322	528
— 1914	346	8 142	330	360	9 178	418
— 1915	401	8 131	250	360	9 142	457
— 1916	439	8 023	320	341	9 123	408
— 1917	380	7 844	218	321	8 763	308
— 1918	465	7 585	241	273	8 564	207

Af- og Tilgangen ved de enkelte Skoler har været følgende:
(Se omstaaende Tabel.)

Efter Hovedaarsagerne til Af- og Tilgangen stiller denne sig saaledes:

Tilgang ved Skolealderens Begyndelse	Afgang ved Skolealderens Slutning	Overskud
1 020	1 153	÷ 133
Tilgang fra andre Skoler	Afgang til andre Skoler	
405	544	÷ 139

Den samlede Nedgang i Elevantallet bliver herefter 272.

	Børnetal d. 1. April 1918	Tilgang					Afgang					Børnetal d. 31. Marts 1919	Børnetal i Gennem- snit af Aaret	
		Fra Hjemmet	Fra off. Skoler				Til off. Skoler paa Frdbg.	Til andre off. Skoler	Til priv. Skoler	Udskr. ved Slutn. af skolepl. Alder	Døde			I alt
			Fra off. Skoler paa Frdbg.	Fra andre off. Skoler	Fra priv. Skoler	I alt								
Skolen paa Howitz- vej	907	111	24	105	4	244	57	120	8	115	3	303	848	867
Skolen paa Niels Ebbesens Vej	887	119	17	52	10	198	68	51	27	94	2	242	843	864
Skolen paa Godt- haabsvej	1008	86	90	37	8	221	51	46	9	133		239	990	1003
Skolen paa Fugle- vangsvej	743	63	96	14	12	185	19	20	21	117	3	180	748	763
Skolen paa Nye- landsvej	968	113	46	26	4	189	80	27	10	130	3	250	907	936
Skolen paa Sol- bjergvej	1063	172	67	28	7	274	59	41	32	160	3	295	1042	1070
Skolen paa Lol- landsvej	859	105	50	9	3	167	51	28	2	104	4	189	837	863
Skolen paa Duevej	1206	154	47	32	14	249	69	42	17	151	2	281	1172	1191
Skolen paa la Cours Vej	1122	97	63	21	19	200	46	24	19	123	6	218	1104	1110
	8763	1020	500	324	81	1925	500	399	145	1127	26	2197	8491	8667

Til Sammenligning med de foregaaende Aar anføres nedenstaaende
Oversigt:

	Børnetal den 1. April	Tilgang ved Skole- alderens Begyndelse	Afgang ved Skole- alderens Slutning	Tilgang fra andre Skoler	Afgang til andre Skoler	Overskud	Børnetal den 31. Marts	Børnetal i Gennemsnit af Aaret
1910—11	8 714	1 384	1 029	685	731	309	9 023	9 005
1911—12	9 023	1 291	932	665	794	230	9 253	9 268
1912—13	9 253	1 265	1 042	540	697	66	9 319	9 378
1913—14	9 319	1 245	1 075	542	757	45	9 274	9 352
1914—15	9 274	1 196	1 204	607	736	127	9 147	9 211
1915—16	9 147	1 167	1 128	658	745	48	9 099	9 171
1916—17	9 099	1 178	1 112	581	650	3	9 096	9 193
1917—18	9 096	1 066	1 276	439	562	333	8 763	8 899
1918—19	8 763	1 020	1 153	405	544	272	8 491	8 667

Skolebygningerne. Ud over den almindelige Vedligeholdelse af Skolebygningerne er der i Aaret 1918—19 kun udført 1) Udvidelse af Skoletandklinikken paa Adilsvej, idet der ved Ændring af den tilstødende Lejlighed er skaffet Plads til en ny Stol. 2) Indretning af Læsestue med Bogsamling i det tidligere Spiselokale: Kælderen paa Skolen ved la Cours Vej. Bespisningen foregaar nu i den brede Kælderkorridor. 3) Indretning af Bolig for Inspektøren ved Sanatoriet i Høve i det gamle stråttækte Hus ved Landevejen.

Klasse- og Timetal samt Børnetal pr. Klasse. Antal af Klasser og Undervisningstimer ved de enkelte Skoler var følgende:

Skolen paa	Sommerhalvaaret							Vinterhalvaaret								
	Klasser						I alt Timer	Klasser						I alt Timer		
	a 36 T.	a 33 T.	a 30 T.	a 27 T.	a 24 T.	a 21 T.		Frivillige Sprogtimer	a 36 T.	a 33 T.	a 30 T.	a 27 T.	a 24 T.		a 21 T.	Frivillige Sprogtimer
Howitzvej		9	14	3	4	4	15	993		9	13	3	4	5	15	984
Niels Ebbesens Vej		9	14		4	3	15	891		9	14		4	4	15	912
Godthaabsvej	13	8	12		4	2	12	1 242	13	8	11		4	3	12	1 233
Fuglevangsvej	15	4	7		2	2	12	984	15	4	7		2	2	12	984
Nyelandsvej		12	15		4	4	12	1 038		12	14		4	4	12	1 008
Solbjergvej		9	21		6	4	27	1 182		9	19		6	6	27	1 164
Lollandsvej		9	14		4	4	12	909		9	14		4	4	12	909
Duevej		14	20		6	4	24	1 314		14	19		6	5	24	1 305
la Cours Vej	14	8	10		4	3	18	1 245	14	8	10		4	3	18	1 245
		42	82	127	3	38	30	9 798		42	82	121	3	38	36	9 744
		322 Kl.								322 Kl.						

Altsaa har hver Klasse i Sommerhalvaaret faaet 30,4 Timers ugentlig Undervisning i Gennemsnit og i Vinterhalvaaret 30 Timer.

Børnetallet pr Klasse var i Gennemsnit for Sommerhalvaaret 27,5 og for Vinterhalvaaret 26,5, og ved Skoleaarets Begyndelse i Værneklasser 12,3, i Hjælpeklasser 17,4, i Mellemkole- og Realklasser 22,8, i de øvrige Klasser 28,8

I Klasser for svagt begavede Elever undervistes:

	1. April 1918	Tilgang	Afgang	31. Marts 1919
i Værneklasserne	38	27	24	41
i Hjælpeklasserne	168	46	57	157

Skolevæsenet har betalt for 1 Barns Undervisning hos en af Skolen antagen Lærerinde samt for Undervisning af 9 tungt hørende Børn i Abnormskoler.

Elevantallets Fordeling mellem de enkelte Klasser stillede sig saaledes ved Midten af Skoleåret:

Realklassen	84	0,9 pCt.
4. Mellemkoleklasse . . .	169	1,9 —
8. Klasse	251	2,9 —
3. Mellemkoleklasse . . .	226	2,6 —
7. Klasse	828	9,4 —
2. Mellemkoleklasse . . .	218	2,5 —
6. Klasse	894	10,2 —
1. Mellemkoleklasse . . .	243	2,8 —
5. Klasse	1 174	13,4 —
4. —	1 214	13,8 —
3. —	1 206	13,7 —
2. —	1 120	12,7 —
1. —	938	10,7 —
Hjælpeklasser	173	2,0 —
Værneklasser	43	0,5 —

Det Antal Børn, som forlod Skolen efter Slutningen af den skolepligtige Alder, blev udskrevet fra følgende Klasser:

Realklassen	7,6 pCt.
4. Mellemkoleklasse	6,8 —
3. —	2,7 —
2. —	2,3 —
Afgangsklasse (7. og 8. Klasse)	62,8 —
6. Klasse	12,5 —
5. —	1,8 —
Hjælpe- og Værneklasse	3,5 —

Undervisningsforhold. Til *Realeksamen* indstilledes 83 Elever, der alle bestod, Gennemsnitskarakteren var 5,16 (højeste Pointsantal 6 naaedes af 1 Elev).

Til *Mellemskoleeksamen* indstilledes 164 Elever, der alle bestod. Gennemsnitskarakteren var 5,23. Af disse Elever afsluttede 44 deres Skolegang med Mellemskoleeksamen. De øvrige fordeltes saaledes, at 23 Elever optoges i Gymnasier, medens der for 97 oprettedes 4 Realklasser ved Kommuneskolerne.

Til *Optagelsesprøven til 1. Mellemskoleklasse* indstillede sig i Januar 1919 452 Elever (239 Dreng og 213 Piger), 131 Elever (74 Dreng og 57 Piger) bestod ikke Optagelsesprøven; de øvrige 321 Elever (165 Dreng og 156 Piger) fordeltes i 12 Klasser. (Skolerne paa Fuglevangsvej, Godthaabsvej og la Cours Vej hver 3 Klasser).

1918 bestod 14 fra Kommuneskolerne til de private Gymnasier overflyttede Elever Studentereksamen med Gennemsnitskarakter 5,01. (Ifølge de for Kommunens Tilskud til de private Skoler gældende Bestemmelser skal disse Skoler optage i Gymnasieklasserne de Elever, som Skolekommissionen efter derom fremsat Ønske vedtager at overflytte. Den 31. Marts 1919 fandtes i de private Skolers Gymnasieklasser 62 saaledes overflyttede Elever).

Fra *det kommunale Præliminærkursus*, der oprettedes i August 1908 og staar aabent for alle i Kommunen hjemmehørende unge Mennesker under 17 Aar, som har haft Bolig her mindst 2 Aar og bestaar Adgangsprøven (i Dansk og Regning), har i alt 326 Elever bestaaet *Almindelig Forberedelseseksamen* (Præliminæreksamen).

Kursuset har i det forløbne Skoleaar haft 2 Hold Elever, fordelte i 4 Klasser.

Af Hold I, som begyndte sin Undervisning i April 1917, indstilledes 43 Elever til Eksamen i Marts 1919; 40 bestod med et Gennemsnit af 95,6 Points, 1 opnaaede Udmærkelse, 2 faldt.

Hold II oprettedes i April 1918 med et Antal af 58 Elever, hvortil senere kom 2 Elever. Heraf udgik 7 i Aarets Løb, 2 paa Grund af Svagelighed, 5 paa Grund af manglende Evner til at følge Undervisningen.

Ved Aarets Slutning var Elevantallet i alt 97 (Hold I 44, Hold II 53).

Udgiften udgjorde i

1914—15	13 785	Kr. 68 Ø.
1915—16	13 890	— 64 —
1916—17	13 496	— 20 —
1917—18	13 932	— 86 —
1918—19	22 380	— 40 —

De kommunale Fortsettelseskursus for unge Mænd og Kvinder indtil 22 Aars Alderen havde i Vinterhalvaaret 1918—19 deres 19de Undervisningsaar. I alt meldte sig 726 Elever, 131 Mænd og 595 Kvinder (mod henholdsvis 225, 633 og 668 i de tre nærmest foregaaende Aar), heraf 11 Mænd og 63 Kvinder til Dagkursus. Af de anmeldte undlod 40 at møde, saa at Undervisningen begyndte med 686 (mod 205, 575 og 634 de tre nærmest foregaaende Aar), 130 Mænd og 556 Kvinder, der fordeltes saaledes paa 32 Hold: A. *Dagkursus*: Almindeligt Kursus i Dansk, Skrivning og Regning 2 (blandet), kvindelig Husgerning 1, og Bogføring 1 (blandet). B. *Aftenkursus*: Almindeligt Kursus i Dansk, Skrivning og Regning 6 (blandet), Regning og Skrivning 2 (blandet), Tysk 1 (blandet), Engelsk 3 (blandet), Stenografi 2 (blandet), Bogføring 2 (blandet), Haandgerning 5, Husgerning 7.

I Sprog og til Dels Husgerning blev de viderekomne skilt fra Begynderne. Til Kjølesyning og Husgerning mødte Eleverne 2 Gange à 3 Timer om Ugen, til de andre Hold 3 Gange à 2 Timer. For disse var Undervisningsdagene 54. Af de 39 Lærere og Lærerinder, der meddelte Undervisningen, havde de 26 Ansættelse ved Kommunens Skolevæsen.

Elevantallet var nedadgaaende i Vinterens Løb, saa at det ved Undervisningens Begyndelse og ved Slutningen af hver af de 6 Maaneder udgjorde

1914—15	781	781	744	708	636	567	543
1915—16	634	634	611	582	535	493	478
1916—17	575	572	560	533	496	488	
1917—18	205	217	218	211	195	187	184
1918—19	686	616	609	560	521	480	445
Sommerkursus	36	30	30	29			

Afgangen, som 1918—19 udgjorde ca. 35,1 pCt. af det Antal, hvormed Undervisningen virkelig begyndte (mod 11,7, 15 og 25 de tre nærmest foregaaende Aar), varierede paa de enkelte Hold mellem 0 og 50 pCt.

Skolebesøget stillede sig omtrent som Aaret forud. Nedenstaaende Oversigt viser Forsømmelserne i de 5 sidste Aar i pCt. af Skoledagene:

	Mænd		Kvinder	
	i alt	efter Fradrag af Sygdom	i alt	efter Fradrag af Sygdom
1914—15	11,2	6,2	10,1	4,7
1915—16	10,8	6,1	10,0	4,5
1916—17	13,4	6,9	13,1	6,6
1917—18	14,0	7,6	11,5	5,7
1918—19	13,0	7,1	13,5	6

I Indskrivningspenge har Eleverne indbetalt 1956 Kr.

Skolens Udgift udgjorde:

	ialt
1914—15	18 267 Kr. 21 Ø.
1915—16	14 343 — 48 —
1916—17	14 725 — 89 —
1917—18	6 584 — 19 —
1918—19	19 908 — 64 —

Skolevæsenets Udgift nedsattes endvidere med følgende Bidrag fra Staten: 300 Kr. til Aftenskoler og 2745 Kr. til Dagskoleholdene.

Den af Kommunen støttede tekniske Skole for Haandværkslærlinge og -svende, som har Lokaler i Howitzvejens Skole og i Barakkerne paa Yrsasvej, havde 627 Elever. Skolens Indtægt var: Skolepenge 6003 Kr., Statstilskud til Driften 9975 Kr., til Afholdelse af Foredrag 300 Kr., til Fripladser og Understøttelser til 13 uformuende Elevers Uddannelse paa Dagskolen for Malere 960 Kr., som Dyrtdstillæg til Lærerne ved Skolen 2484 Kr., til Forhøjelse af Lærerlønninger 1050 Kr. samt til Dækning af Underskud 800 Kr., Kommunens Tilskud til Driften 2760 Kr. samt desuden ekstraordinært 1000 Kr. til Dækning af Underskud, 1700 Kr. til Etablering af

Erstatningsundervisning for de ved Influenzaepidemien mistede Timer og 900 Kr. til Montering af et Klasseværelse (hvortil endvidere kommer gratis Lokaler, Belysning og for Aftenskolens Vedkommende Brændsel), Tilskud fra Amtsskolefonden 500 Kr., fra »Det Rejersenske Fond« 200 Kr. og »De Spannørske Legater« 300 Kr. (til Fripladser). Forsømmelserne udgjorde 6,1 pCt., heraf paa Grund af Sygdom 4,7 pCt.

Fra Børnenes Bogsamlinger, der ved Aarets Slutning tilsammen tæller 12339 Bind, er der sket 39785 Udlaan til 4314 Børn. Disse har bidraget 559 Kr. 28 Ø., Kommunen 2250.

Kommunens Overtagelse af tidligere private Skoler. I Foraaret 1917 blev der paa Foranledning af Undervisningsministeriet nedsat et Udvalg bestaaende af Delegerede for Staten og for Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner til Drøftelse af de private højere Almenskoler's fremtidige Forhold i de nævnte tre Kommuner. Kommunernes Repræsentanter i Udvalget fremsendte til Ministeriet følgende Forslag til Ordningen af den almindelige og den højere Undervisning i Kommunerne.

1. Skoleplan.

Den offentlige Undervisning i Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner overtages dels af Kommunerne, dels af Staten.

A.

Kommunernes offentlige Skolevæsen bestaar af:

en fælles Grundskole (Forberedelsesskole) med 5 opadstigende Klasser for Børn indtil 11 Aars Alderen;

derefter:

dels en Hovedskole med 2 (3) opadstigende Klasser med Afslutning ved 14 Aars Alderen og med 2 Realklasser som Overbygning med Præliminæreksamen som Afslutning samt ud over dette et toaarigt »anerkendt Kursus« med Studentereksamen som Afslutning;

dels en Mellemskole med 4 opadstigende Klasser til Afslutning ved 15 Aars Alderen samt med Fortsættelse:

dels i en Realklasse med Realeksamen som Afslutning,

dels i et Gymnasium med 3 opadstigende Klasser med Studentereksamen som Afslutning.

B.

Statens Skolevæsen bestaar af:

Mellemskole-, Real- og Gymnasieklasser i et Antal, der er lige saa stort som de tilsvarende Skoleafdelinger i de tre Kommuner til- sammen.

Adgang til Mellemskole, Realklasse og Gymnasium i Statens og Kommunernes Skoler har skoleberettigede Børn i Kommunerne, der bestaar de af Staten fastsatte Optagelsesprøver.

Til Statens Skoler i Hovedstadskommunerne har Elever fra andre Kommuner end de her omtalte samme Adgangsret som Elever fra disse.

Ønsker fra Forældres Side om Børns Skolegang i bestemte Sko- lers Mellemskole-, Real- og Gymnasieafdelinger imødekommes, for saa vidt Pladshensyn tillader det, naar Ønsket fremsættes, før Barnet skal begynde i en bestemt Skoleafdeling — ogsaa hvis den paa- gældende Skole henhører til en anden Kommune end den, hvori For- ældrene bor. Melder der sig til en Skole flere Børn til Optagelse i en Skoleafdeling, hvortil Optagelsesprøve kræves, end der er Plads til, optages de Børn, der ved Prøven har bestaaet bedst, dog saa ledes, at der — efter bestaaet Prøve — tages Hensyn til Søkende til de Elever, der allerede gaar i vedkommende Skole. De øvrige henvises til lignende Skoleafdelinger ved andre Skoler.

Prøverne behøver ikke at være afholdt ved de Skoler, hvor Bør- nene søger Optagelse, men skal dog være foretaget af saadanne Læ- rere og Censorer, der selv underviser i vedkommende Fag i den Skoleafdeling, til hvilken Proven afholdes.

2. Overtagelse af private Skoler.

Private Skoler, hvad enten de ejes af private Personer eller er selvejende Institutioner eller henhører under selvejende Skolesammen- slutninger, kan, for saa vidt de hidtil har oppebaaret Tilskud fra Stat og Kommune efter de fælles Regler, og for saa vidt de selv maatte ønske det, indgaa under Statens og Kommunernes Skolevæsen efter den i § 1 angivne Skoleplan.

Der vil kun være Tale om Overtagelse til offentlig Drift af saa- danne Skoler som Stat og Kommune ved Undersøgelse og For- handling økonomisk og pædagogisk finder det forsvarligt at overtage, enten i deres nuværende Form eller efter foretagen Omorganisering.

Skolernes faste Lærer- og Betjentpersonale samt Skolelederne kan efter nærmere Regler overgaa i Statens eller Kommunernes Tjeneste. Der meddeles i Loven de eventuelt fornødne Dispensationer.

For saa vidt Lærere og Lærerinder ved Hovedstadskommunernes nye Statsskoler og ved Kommunernes egne Gymnasieskoler udfører Adjunktarbejde, ansættes Lønningsforhold for disse, svarende til de øvrige Statsskolers, dog med en ugentlig Undervisningspligt af 27 Timer.

For Lærere og Lærerinder, der udfører ren Real- og Mellemskoleundervisning, fastsættes den Løn, der til enhver Tid er gældende i vedkommende Kommune for tilsvarende Arbejde.

3. Skoleafgift.

Undervisningen i Kommunernes Grundskole og Hovedskole og i dennes Fortsættelse til Præliminæreksamen og Studentereksamen er vederlagsfri. I Statens og Kommunernes Mellems-, Real- og Gymnasieklasser er Undervisningen vederlagsfri ved Indtægter indtil 4 000 (efter Børnetallet 5 000) Kr. Ved Indtægter derover erlægges der af Elevernes Forældre en Skoleafgift, der opkræves af Opholdskommunen gennem Skattemyndighederne. Skoleafgiften er stigende efter Indtægten og naar ved en Indtægt af (efter Børnetallet) 12--15 000 Kr. en saadan Størrelse, der svarer til, hvad Elevens (Elevernes) Undervisning koster det offentlige, ud over hvilket Beløb Afgiften ikke maa stige. Skoleafgiftens Principper fastsættes i Loven, dog kan Afgiftens Størrelse efter Forhandling mellem Staten og Kommunerne ændres paa de aarlige Finanslove.

Den af hver Kommune opkrævede Skoleafgift deles lige mellem Staten og vedkommende Kommune.

4. Statens og Kommunernes indbyrdes Forhold.

Overtagelsen og Fordelingen af de private Skoler ordnes efter Aftale mellem Staten og Kommunerne, saaledes at de fordeles saavel mellem Kommunerne indbyrdes som mellem Staten og Kommunerne forholdsmæssigt efter det nuværende Elevtal fra hver af Kommunerne.

Ved Fordelingen af Skolerne mellem Staten og Kommunerne medregnes de hidtil af Kommunerne drevne Mellems- og Realklasser samt den af Staten hidtil drevne Metropolitanskole.

De af Kommunerne overtagne Skoler indgaar under den paa-gældende Kommunes Skolestyre.

Ved Overgangen saavel til statslig som til kommunal Drift tilstræbes det, at den enkelte Skoles pædagogiske Særpræg ikke udviskes.

Legater og Stipendier forbliver knyttede til samme Skole som hidtil og anvendes efter Fundatsens Bestemmelser.

Hvor stedlige Hensyn eller Hensyn til god Økonomi gør det naturligt, kan Kommunerne enes om at henvise Børn fra en Kommune til Undervisning i en anden Kommunes Skoler. Udgiften ved Undervisning i en fremmed Kommune refunderes af Hjemstedskommunen. — Tilsvarende Henvisning kan ske mellem Statens og Kommunernes Skoler.

For saa vidt en Kommune i et Aar maa undervise flere (færre) Børn i Mellemskole, Realklasse eller Gymnasium end Halvdelen af de Børn, som — hjemmehørende i Kommunen — søger saadan offentlig Undervisning, eller for saa vidt Staten underviser flere (eller færre) af de tre Kommuners Børn end Kommunerne tilsammen, udlignes Merudgifterne herved ved Refusion fra Staten eller de øvrige Kommuner.

5. Overgangsbestemmelser.

De private Skoler eller Skolesammenslutninger, der er villige til at indgaa under Statens og Kommunernes Skolevæsen, erholder, indtil Overgangen kan tilbydes dem, Tilskud fra Stat og Kommune som hidtil.

Staten overtager ingen af de hidtidige private Skolers Underskoler. I de første fire Aar efter Statens Overtagelse af Skolens øvrige Afdelinger maa Underskolen forblive i sin hidtidige Bygning mod en passende Leje og kan derefter opsiges til Fraflytning med et Aars Varsel. Hvis en af Kommunerne ikke ønsker at overtage Underskolen, forholder den sig paa samme Maade som ovenfor fastsat for Staten. Ønsker en Kommune derimod at overtage Underskolen, bevares denne efter Overtagelsen i sin hidtidige Form — ogsaa med Hensyn til Betaling af Skolepenge — indtil de ved Overtagelsen indskrevne Børn har forladt den. De overtagne Skolers Børn har, forudsat, at de har bestaaet Optagelsesprøven, fortrinsvis Ret til at optages i samme Skoles højere Skoleafdelinger.

Lærere og Lærerinder, der nu er ansatte ved de private Underskoler, har, for saa vidt disse forbliver private, Ret til vedvarende at være Medlemmer af de statsanerkendte Pensionskasser paa de til enhver Tid for disse gældende Vilkaar. De kan komme i Betragtning ved Besættelsen af Stillinger inden for de tre Kommuner Skolevæsen, og der kan i saa Fald gives dem den fornødne Dispensation.

De Forældre, der ved Tidspunktet for Ordningens Ikrafttræden har Børn i kommunale Mellemskole- eller Realklasser eller paa Kommunens Foranstaltning i Gymnasiet, bevarer Retten til vederlagsfri Undervisning for dem Skolegangen ud.

I de Tilfælde, hvor Overtagelsen af Skoler ikke finder Sted, yder Staten og Kommunerne Tilskud til Opretholdelse af Fripladser og til Nedsættelse i Betalingen for de Elever, som nyder saadanne Begunstigelser, indtil de forlader Skolen. For saa vidt nogen af disse Skoler skønnes at have et pædagogisk Særpræg af almen Betydning, afgøres Spørgsmaalet om fortsat Tilskud fra Staten af Regering og Rigsdag.

Den højere Undervisning i de 3 Kommuner ordnedes derefter ved Lov Nr. 169 af 20. Marts 1918.

§ 1.

Undervisningsministeren bemyndiges til paa Statens Vegne at overtage nu bestaaende eksamensberettigede Gymnasieskoler, derunder de fornødne Skolebygninger, med dertil hørende Real-, Pigeskole- og Mellemskoleklasser i Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner under Forudsætning af, at Københavns Kommune overtager mindst 2 og Frederiksberg og Gentofte Kommuner hver 1 Gymnasieskole, at disse 3 Kommuner overtager de nu bestaaende eksamensberettigede Mellem- og Realskoler, alt for saa vidt de paagældende Skoler maatte være villige til at gaa ind under det offentlige Skolevæsen, og at der mellem Staten og de nævnte Kommuner træffes Overenskomst om Fordeling og Ordning af de paagældende Skoler i Overensstemmelse med de i nærværende Lovs §§ 2—4 angivne Regler.

§ 2.

Udgiften til Overtagelsen af de i § 1 omtalte Skoler samt til Undervisningen i de i de 3 nævnte Kommuner offentlig drevne højere

Almenskoler, Gymnasie-, Real-, Pigeskole- og Mellemskoleklasser deles mellem Staten og den paagældende Kommune saaledes, at Staten bærer $\frac{2}{5}$ og Kommunen $\frac{3}{5}$ deraf, alt efter nærmere Regler, som ved Overenskomst mellem Staten og Kommunerne maatte blive truffet.

§ 3.

Rektorerne ved Statens og Kommunernes ovenfor nævnte Gymnasieskoler lønnes efter de i Lov Nr. 132 af 22. April 1916 for Rektorer ved Statens højere Almenskoler fastsatte Regler.

Lærere og Lærerinder ved Gymnasieskolerne, der udfører et Arbejde ved Skolerne, der i Art og Omfang svarer til de nuværende Statskolors Adjunkters, lønnes efter de for disse i nævnte Lov givne Bestemmelser, dog med en ugentlig Undervisningspligt paa 27 Timer. Denne forøgede Undervisningspligt skal ogsaa gælde med Hensyn til de Lærere og Lærerinder, der fremtidig ansættes ved Metropolitan-skolen.

De øvrige faste Lærere og Lærerinder ved de af Staten overtagne Skoler oppebærer den Løn, hvormed et tilsvarende Arbejde lønnes i vedkommende Kommune; for saa vidt nogen af de paagældende umiddelbart før Lovens Ikrafttræden med Undervisningsministeriets Anerkendelse som Rektor, Overlærer eller Adjunkt maatte have virket som saadan, lønnes den paagældende efter de for Statens tilsvarende Embedsmænd til enhver Tid gældende Regler.

Timelærere og Timelærerinder i Statens Skoler lønnes efter de for Statens øvrige Skoler gældende Regler.

Beregningen af de ved Gymnasieskolerne fremtidig ansatte faste Læreres og Lærerinders Tjenesteaider sker efter Reglerne i ovennævnte Lov af 22. April 1916.

§ 4.

Undervisningen i Statens og Kommunernes Gymnasie-, Real-, Pigeskole- og Mellemskoleklasser er vederlagsfri for Elever, hvis Forældre er ansatte til en Skatteindtægt af ikke over 4 000 Kr. (efter Børnetallet 5 000 Kr.). For Elever, hvis Forældre er ansatte til en højere Skatteindtægt, erlægges en efter Indtægten stigende Skoleafgift, der opkræves af Opholdskommunen gennem Skattemyndighederne. Afgiften skal paa øverste Trin udgøre i Gymnasielklasserne og Realklassen 48 Kr. og i Mellemskoleklasserne 42 Kr. Kvartalet og kan ikke for nogen Elev sættes højere end dette Beløb.

Ved Fastsættelsen af Skoleafgiften vil der være at beregne Nedsættelse under Hensyn til Børnetallet.

De nærmere Regler for Afgiften fastsættes efter Forhandling mellem Staten og Kommunerne paa Finansloven.

Af Skoleafgiften tilfalder $\frac{2}{5}$ Staten og $\frac{3}{5}$ den paagældende Kommune.

§ 5.

Principperne for Tjenestealderens Beregning for saadanne Lærere og Lærerinder, der ved Statens Overtagelse af en privat Gymnasieskole overgaar fra denne til den offentlige Gymnasieskole, fastsættes ved Lov. Ligeledes fastsættes ved Lov Bestemmelser for de samme Læreres Pensionsforhold og i øvrigt alle Forhold vedrørende de af Staten overtagne Skoler, for saa vidt Bestemmelse ikke er truffet ved de i de foregaaende Paragraffer indeholdte Regler.

§ 6.

De private Skoler eller Skolesammenslutninger, der er villige til at indgaa under Statens og Kommunernes Skolevæsen, erholder, indtil Overgangen kan tilbydes dem, Tilskud fra Stat og Kommune efter samme Regler som i Finansaaret 1917—18, dog saaledes, at Statens Tilskud til Lærerløningerne kan forøges med indtil 200000 Kr. aarlig.

§ 7.

I de Tilfælde, hvor Overtagelse af Skoler ikke finder Sted, yder Staten og Kommunerne Tilskud til Opretholdelse af Fripladser og til Nedsættelse i Betalingen for de Elever, som, indtil Tilbud om Overtagelse har fundet Sted, har nydt saadanne Begunstigelser, indtil de forlader Skolen.

§ 8.

Til private eksamensberettigede Skolers Gymnasie-, Real-, Pige-skole- og Mellemskoleklasser kan der ydes Statstilskud, hvis de i deres Undervisning og hele Organisationsform staar Maal med den offentlige Skole, underkaster sig pædagogisk Tilsyn og økonomisk Kontrol fra Statens Side samt ikke ved særlige Adgangsbetingelser ud over Kundsksprøver har Præg af at være bestemte for særlige Samfundslag.

Ogsaa Skoler, der tilhører Religionssamfund uden for Folke-

kirken. kan faa Del i de i denne Paragraf omhandlede Tilskud, naar de fyldestgør ovennævnte Betingelser.

Til de ved denne Lovs Ikrafttræden bestaaende eksamensberettigede Privatskoler, der ønsker vedblivende at bestaa som private, og som hidtil har nydt Tilskud af Stat og Kommune, ydes der, saa længe de opfylder de i denne Paragrafs 1ste Stykke nævnte Vilkaar, et Statstilskud, svarende til Halvdelen af, hvad Hjemstavnskommunens Bruttoudgift — derunder Forrentning og Afskrivning — til Driften af tilsvarende Skoler med lignende Elevantal vilde være, dog at Tilskudet ikke maa overstige den paagældende Skoles virkelige Netto-udgift. Tilskudet bortfalder dog, hvis den paagældende Skole i de sidste 3 Aar før Tilskudsfordelingen har haft et Elevantal, der hvert af de nævnte Aar var ringere end gennemsnitlig 16 i Mellemskoleklasserne og 8 i Real- og Gymnasieklasserne. Desuden yder Staten Tilskud til Lærernes Pensionering efter de hidtil gældende Regler.

Lederen af en Privatskole, der modtager Statstilskud, skal være fastlønnet, og Lønnens Størrelse skal godkendes af Undervisningsministeren. Ligeledes skal Størrelsen af alle Afskrivninger og Henlæggelser godkendes af Ministeren.

§ 9.

Saafrømt en Lærer eller Lærerinde vil gaa ned i Timeløn ved sin Overgang fra Privatskolen til Statsskolen, skal Forskellen ydes den paagældende som personligt Løntillæg.

Staten kan medvirke ved Ordningen af Underskole-Læreres og -Lærerinders Lønforhold, for saa vidt de ved Lovens Ikrafttræden er fast ansatte ved Skoler, Staten i øvrigt overtager, har Del i det af Statskassen ydede Løntilskud til Skolerne og er Medlemmer af en statsanerkendt Pensionskasse. Om Formen for og Omfanget af denne Medvirkning træffes der Bestemmelse paa Finansloven.

Lærere og Lærerinder, der ved Lovens Ikrafttræden er fast ansatte ved private Underskoler, har, for saa vidt disse forbliver private, Ret til vedvarende at være Medlemmer af statsanerkendte Pensionskasser paa de til enhver Tid for disse gældende Vilkaar,

Efter Aftale skulde Frederiksberg Kommune af de Skoler, der overgik til offentlig Drift, overtage af Gymnasieskolerne Frederiks-

berg Gymnasium og af Mellem- og Realskolerne S. Milos Skole, A. Barfods Skole, H. Gregersens Skole og D. Nielsens Skole; af disse Skoler overtog Kommunen dog kun Overskolen (Mellemskole-, Real- og Gymnasielklasserne), medens Underskolerne vedblev at være private Skoler. I Skoleaaret 1918—19 overgik imidlertid samtlige af det offentlige overtage Skoler til en for Staten og Kommunen fælles Drift ved et Administrationsudvalg under Ministeriets Overledelse. Til Grund for Skolernes Drift i dette Skoleaar blev lagt de i Loven af 20. Marts 1918 indeholdte Regler samt Bestemmelserne i det af Udvalgets Repræsentanter for de 3 Kommuner udarbejdede Forslag til Overenskomst mellem Staten og Kommunerne, for saa vidt disse Bestemmelser ikke var ændrede ved Reglerne i Loven af 20. Marts 1918.

Den i Loven foreskrevne Skoleafgift er fastsat efter følgende Skala:

Af Forsørgere med en afgiftspligtig Indtægt af	I Gymnasiet og Realklasserne for hver Elev	I Mellemskoleklasserne for hver Elev
4 050— 5 000 Kr. inkl. svares	4 Kr. mdl.	3 Kr. mdl.
5 050— 6 000 — » »	5 — »	4 — »
6 050— 7 000 — » »	6 — »	5 — »
7 050— 8 000 — » »	7 — »	6 — »
8 050— 9 000 — » »	8 — »	7 — »
9 050—10 000 — » »	9 — »	8 — »
10 050—11 000 — » »	10 — »	9 — »
11 050—12 000 — » »	11 — »	10 — »
12 050—13 000 — » »	12 — »	11 — »
13 050—14 000 — » »	13 — »	12 — »
14 050—15 000 — » »	14 — »	13 — »
15 050—16 000 — » »	15 — »	14 — »
16 050 Kr. og derover	16 — »	14 — »

Der ydes desuden Moderation paa Grund af Antallet af Børn under 15 Aar samt Moderation for Søkende efter nærmere fastsatte Regler.

Med Hensyn til Ordningen af de af Kommunen fra de private Skoler overtagne Lærerkrafters Forhold har Kommunalbestyrelsen vedtaget at følge de for det af Staten overtagne Lærerpersonele efter Lov af 5. Juli 1918 gældende Regler.

Den 1. August 1919 indgaar de overtagne Skoler som Led i det samlede kommunale Skolevæsen.

Skolebesøget.

Skoleforsømmelserne, fordelte paa hele Børnetallet og beregnede i pCt. af de skolepligtige Dage har udgjort:

	I alt	Efter Fradrag af Sygdom
Skolen paa Howitzvej	6,2	0,6
— » Niels Ebbesens Vej	7,1	0,4
— » Godthaabsvej	6,0	0,4
— » Fuglevangsvej	5,9	0,3
— » Nyelandsvej	6,8	0,4
— » Solbjærgvej	7,0	0,2
— » Lollandsvej	5,9	0,5
— » Duevej	6,6	0,4
— » la Cours Vej	6,5	0,4

I Skolebøder idømtes 31 Kr. 67 Ø. for 64 Dages Forsømmelser af 11 Børn. Af Bøderne blev 31 Kr. 30 Ø. betalt.

Af de *Legater*, der er knyttet til Kommuneskolerne, har 2 Drengene faaet Justitsraad Priemes og Hustrus Skolelegat (100 Kr.), 1 Pige Docent N. J. Fjords Legat (42 Kr.), 1 Dreng Enkefru P. M. Schulstads Legat (35 Kr.) samt 2 Drengene og 2 Piger Fabrikant C. A. Fejlsberg og Hustrus Skolelegat (150 Kr. til Deling).

Skolebørns erhvervsmæssige Arbejde. I Henhold til § 2 i Lov Nr. 143 af 29. April 1913 om Arbejde i Fabrikker m. v. samt det Offentliges Tilsyn dermed har Indenrigsministeriet under 2 November 1918 godkendt følgende af Kommunalbestyrelsen vedtagne Vedtægt for Frederiksberg Kommune angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde i visse Arter af Erhvervsvirksomhed.

§ 1

I de i det følgende under 1—6 omhandlede Arter af Erhvervsvirksomhed forbydes Arbejde af Børn, der ikke er lovligt udskrevet af Skolen, med mindre Arbejdet udføres i Forældrenes selvstændige Erhvervsvirksomhed:

1. Arbejde i saadanne Erhvervsvirksomheder, der er af samme Art som de i Fabriklov af 29. April 1913 § 1 nævnte, men som ikke er inddragne under Tilsyn i Henhold til denne Lov;
2. Ombæring af Mælk for andre forretningsdrivende end saadanne, der alene fra et enkelt Udsalgssted handler med denne Vare samt al Ombæring for forretningsdrivende af Byrder, hvis Vægt er over 8 kg. Bestemmelsen gælder, hvad enten Børnene anvendes direkte eller gennem Mellemed;
3. Tjeneste ved Beværtnings- og Gæstgiverivirksomhed, ved Billedteater-, Varieté-, Cirkus- og lignende Forestillinger, ved Keglebaner, Karuseller, Spil- og Skydeindretninger;
4. Beskæftigelse ved Flaskeskylning og Aftapning samt Rengøring af Lokaler, der benyttes i Erhvervsvirksomheder;
5. Udøvelse af Handelsvirksomhed og Indkrævning af Penge, med mindre disse er Betaling for Varer, der er udbragte af Barket, og for hvilke Varer Kvittering medfølger;
6. Beskæftigelse ved Virksomheder, der har Budtjeneste som Erhverv (Budcentraler, Kiosker og lignende).

§ 2.

Ved Arbejde i Erhvervsvirksomheder, som ikke er nævnt under § 1, maa kun anvendes Børn over 12 Aar.

Børn, der ikke er lovligt udskrevne af Skolen, maa kun beskæftiges i 4 Timer i Døgnet. I Maanederne April—September maa de kun beskæftiges i Tiden mellem Kl. 7 Morgen og 7 Aften; i Maanederne Oktober—Marts kun i Tiden mellem Kl. 8 Morgen og 7 Aften. De maa ikke benyttes til Arbejde i den Tid, hvori de skal søge Skolen eller Konfirmationsforberedelsen, eller i de sidste 2 Timer før disse Tidens Begyndelse, og maa ikke arbejde paa Folkekirkens Helligdage.

§ 3.

Unge Mennesker af begge Køn fra Udskrivning af Skolen til 18 Aars Alderen maa ikke beskæftiges erhvervsmæssigt

1. i de i § 1, 1 nævnte Erhvervsvirksomheder ud over de i Fabriklov af 29. April 1913 § 21 fastsatte Grænser for Arbejdstidens Udstrækning eller paa Folkekirkens Helligdage;
2. ved Handels- og Kontorvirksomhed eller noget dertil hørende Arbejde ud over 10 Arbejdstimer i Døgnet eller i Tiden fra

Kl. 8 Aften til 6 Morgen undtagen paa Aftener før Folkekirkens Helligdage samt de sidste 7 Dage forud for Juleaften og første Søndag i Maj og November;

3. ved Virksomheder, der har Budtjeneste som Erhverv, (Budcentraler, Kiosker og lignende) samt ved Beværtnings- og Gæstgiverivirksomhed eller noget dertil hørende Arbejde ud over 10 Arbejdstimer i Døgnet eller i Tiden fra Kl. 8 Aften til Kl. 6 Morgen. Unge Mennesker i Alderen fra 16—18 Aar maa dog beskæftiges indtil Kl. 12 Aften, for saa vidt paagældende tidligst skal paabegynde sit Arbejde Kl. 9 den næste Morgen.

Det kan af Indenrigsministeriet efter Indstilling fra Kommunalbestyrelsen og efter indhentet Erklæring fra Arbejdsraadet tillades unge Arbejdere, der har fyldt 15 Aar, at arbejde i Tiden mellem Kl. 8 Aften og Kl. 6 Morgen i et i Tilladelsen nærmere fastsat begrænset Omfang, naar saadant skønnes at være nødvendigt for deres faglige Uddannelse.

I de Butikker og Lagre, som ifølge Helligdagsloven skal holdes lukkede paa Folkekirkens Helligdage, maa de unge Mennesker ikke beskæftiges paa disse Dage.

Der skal ydes unge Mennesker, hvis Arbejde begrænses ved Bestemmelserne i denne Paragraf, et fast ugentligt Fridøgn.

Arbejdstiden for de i denne Paragraf nævnte Arbejdere, der søger tekniske Skoler, andre Fagskoler eller Fortsættelsesskoler, skal lægges saaledes, at den ikke hindrer dem i at benytte saadan Undervisning i den for de paagældende Skoler almindelige Undervisningstid, naar denne falder efter Kl. 6 Eftermiddag.

§ 4.

Forinden nogen Arbejdsgiver antager en Person under 18 Aar til Arbejde, for hvilket der i denne Vedtægt er fastsat Indskrænkninger, skal han forvisse sig om sammes Alder, der i dette Ojemed oplyses ved en Fødselsattest. Arbejdsgiveren skal derhos ved en efter hans Begæring af en autoriseret Læge foretagen Undersøgelse senest 4 Uger efter Antagelsen, for saa vidt vedkommende forbliver hos Arbejdsgiveren, sikre sig Bevis for, at den paagældendes legemlige Udvikling eller Helbredstilstand ikke skønnes at være til Hinder for, at han anvendes til det Arbejde, som han skal udføre.

Betalingen for Undersøgelsen og Udstedelsen af Lægeattest ud-

redes af Arbejdsgiveren. For den første Udstodelse af Fødselsattest til Forevisning ved den heromhandlede Læjlighed gives ingen Betaling.

For skolepligtige Børns Vedkommende skal Arbejdsgiveren endvidere fra Skolen sikre sig skriftlig Oplysning om Barnets Skoletid.

De i nærværende Paragraf omhandlede, af Lægen og Skolen udstedte Attester skal opbevares af Arbejdsgiveren, saa længe han beskæftiger de paagældende.

§ 5.

Overtrædelse af denne Vedtægts Bestemmelser straffes med Bøder i Henhold til Bestemmelserne i Fabriklov af 29. April 1913.

§ 6.

Forbudet mod Børns Ombæring af Mælk træder først i Kraft en Maaned efter, at Vedtægten i øvrigt er traadt i Kraft, altsaa først den 2. Februar 1919.

Samtidig med, at denne Vedtægt traadte i Kraft fra 1. Januar 1919, besluttede Kommunalbestyrelsen efter Indstilling af Skolekommissionen at ansætte en Skolemand som tilsynsførende ved Overholdelsen af Vedtægten, for saa vidt denne angaar de skolepligtige Born. Som Tilsynsførende ansattes Kommunelærer H. Brunøe.

Efter den første Indberetning (i April) viste det sig, at der var 411 skolepligtige Børn i Arbejde i Virksomheder, som faldt ind under Tilsynsomraadet; disse Børn fordelte sig saaledes paa Skolerne:

Skolen paa Howitzvej	71
— » Niels Ebbesens Vej	49
— » Godthaabsvej	39
— » Fuglevangsvej	20
— » Nyelandsvej	48
— » Solbjærgvej	69
— » Lollandsvej	47
— » Duevej	59
— » la Cours Vej	9

De skolesøgende Børns Opførsel giver Anledning til følgende Bemærkninger:

Der *bortsendtes* i Løbet af Aaret 11 Born (mod 16 forrige Aar), nemlig 2 af Skolekommissionen (Lov 14. April 1905, § 5), 8 af

Værgeraadene, 1 af Foreninger; 9 af dem havde udvist daarlig Opførsel, de andre bortsendtes særlig paa Grund af uheldige Forhold i Hjemmet. For Retten tiltaltes 14 Børn (11 forrige Aar), og til Værgeraad og Dommer blev der afgivet 72 Erklæringer (mod 48 Aaret før).

Sundhedsforhold m. m. I de 8 *Badeanstalter* blev der tilsammen givet 65162 tempererede Brusebade til Børn fra alle 9 Skoler. Af Drengeklasseerne har i de enkelte Skoler fra 88,3 til 95 pCt. og af Pigeklasseerne fra 77,7 til 94 pCt. af de tilstedeværende Børn benyttet Skolernes Badeanstalter. I Gennemsnit har hvert af de badende Børn paa Grund af den ved Kulmangel paabudte Indskrænkning af Badningen kun faaet 10 Bade i Aarets Løb. Badningen besørgedes ved 2 Badekoner, 1 Bademester og 3 Skolebetjente.

Bespisningen af trængende Skolebørn med Middagsmad i Vintermaanederne fandt ligesom Aaret forud Sted alle 6 Søgnedage om Ugen og varede med Støtte af Kommunen i Henhold til Dyrtidsloven fra den 27. November til den 30. April, begge Dage medregnede. Børnene bispistes hveranden Dag med varm Mad, hveranden med kogt Øl, Kryddertvebakker og Smørrebrød. I alt bispistes:

i Vinteren 1914—15	1 625	Børn i 104 Dage med 170 090 Portioner
i — 1915—16	2 730	— i 131 — » 300 000 —
i — 1916—17	$\left\{ \begin{array}{l} 2\ 700^* \\ 2\ 000^{**} \end{array} \right.$	— i 132 — » 328 000 —
i — 1917—18	$\left\{ \begin{array}{l} 3\ 000^* \\ 2\ 100^{**} \end{array} \right.$	— i 125 — » 370 000 —
i — 1918—19	$\left\{ \begin{array}{l} 2\ 300^* \\ 1\ 970^{**} \end{array} \right.$	— i 112 — » 318 200 —

Det Antal Børn her i Kommunen, som ved Indrømmelse fra Befordringsautoriteterne fik *fri Rejse med Jærnbaner og Dampskibe* til Udflugter i Sommerferien 1918 udgjorde 3 863 mod 4 111 Aaret forud. Lærerforeningen anbragte i alt 1 034 Børn, deraf 343 (53

*) de egentlige Vintermaaned.

***) de 2 Foraarsmaaned.

Drenge og 290 Piger) i private Hjem, 188 svagelige Børn i »Juni-kolonier« paa Kongsøre og Højstrup, 402 (302 Drenge og 100 Piger) i 4 Feriekolonier, hver med 3 Ugers Ophold i Foreningens 2 Feriehjem i Kongsøre og Højstrup samt 101 Børn (50 Drenge og 51 Piger) i 2 Kolonier à 3 Uger i Det Classenske Fideikommis's Feriehjem i Corselitze Skov paa Falster.

I Antallet af de ferierejsende Børn var indbefattet 260 kirtelsyge Børn, der anbragtes paa *Sanatoriet ved Høve*. I Foraaret 1918 havde Skolelægen undersøgt 330 Børn, der som kirtelsvage ønskedes anbragte paa Sanatoriet, men flere af disse Børn frembød dog slet ingen eller kun ganske ubetydelige Symptomer paa Kirtelsyge, saa at de disponible Pladser var tilstrækkelige til at skaffe alle dem Sanatorieophold, der for Alvor trængte dertil.

Opholdet paa Sanatoriet, der for Drengene strakte sig over Tidsrummet 15. Maj—19. Juli og for Pigerne 28. Juli—30. September havde som sædvanlig den heldigste Virkning paa Børnene, der rejste hjem med en Vægtforøgelse, som for Pigerne Vedkommende gennemsnitlig androg 2,02 kg, for Drengenes 1 kg.

Undervisning af tuberkuløse Børn i Henhold til Lov af 14. April 1905 § 10 har omfattet 11 Børn, som lider af smittefarlig Tuberkulose; de har nydt særlig Undervisning i den af Kommunen i 1915 indrettede Skolebygning paa Tesdorpsvej.

Børnene, der var under Lægetilsyn af Overlæge ved Frederiksberg Hospitals Tuberkuloseafdeling, Dr. med. G. E. Permin, behandlede efter følgende Plan.

Vinterplan.

- Kl. 9 — 9⁴⁵ Undervisning.
- 9⁴⁵—10¹⁵ Frokost ($\frac{1}{2}$ Pot sød Mælk til hvert Barn leveres fra Hospitalet).
- 10¹⁵—11 Undervisning.
- 11 —12 Spadseretur.
- 12 — 1¹⁵ Hvile (absolut Ro).
- 1¹⁵— 2 Undervisning.
- 2 — 3 Middag (2 Retter varm Mad, som leveres fra Hospitalet).
- 3 — 3³⁰ à 4 Friluftsbeskæftigelse.

Sommerplan.

- Kl. 9 -- 9¹⁵ Undervisning.
 — 9⁴⁵—10¹⁵ Frokost (Mælk fra Hospitalet).
 — 10¹⁵—11 Undervisning.
 — 11 —12³⁰ Spadseretur.
 — 12³⁰— 2 Hvile (absolut Ro).
 — 2 — 3 Middag (Mad fra Hospitalet).
 — 3 -- 3⁴⁵ Undervisning.
 — 3⁴⁵— 5 à 6 Friluftsheskæftigelse.

Badning af Børnene, Desinfektion af Spyttflasker m. v. foregaar paa Hospitalet.

Den *Undervisning af syge Børn paa Hospitalet*, der har fundet Sted ved en af Skolens Lærerinder siden 1901, har i sidste Aar omfattet 23 Børn.

Indtægterne af Skolevæsenets særlige Fond, der bestaar af Skolebøder og Renter af Fondens Kapital, er anvendt til at støtte *Skole-rejsen* med de ældste Klasser. Der foretoges Udflugter til Dyrehaven, Fredensborg, Gurre, Hareskov, Helsingør, Helsingborg, Hillerød, Jægerspris, Roskilde, med 1314 Børn, 37 almindelige Klasser og 20 Mellemkoleklasser. Af de første rejste 871 af 963 Børn eller 90 pCt., i Mellemkoleklasserne 443 af 461 Børn eller 96 pCt. Skolevæsenets Tilskud var 462 Kr. 24 Ø., hvilket i Gennemsnit bliver 8 Kr. 11 Ø. pr. Klasse og 35,2 Ø. pr. Barn.

Skolelægerne har undersøgt og udstedt Helbredskort for 1085 i 1ste Klasserne indskrevne Børn foruden for adskillige i ældre Klasser nyoptagne Børn. Af de 1085 Børn maatte 559 (ca. 52 pCt.) anses for raske, medens de øvrige frembød forskellige for største Delen mindre betydende Svagheder, for hvilke der nærmere er gjort Rede i Skolelægernes Beretning. Kun 93 Børn (44 Drengene og 49 Piger) fandt Skolelægerne Anledning til at tage under Observation.

Ved Paategning paa Helbredskortet er Lærerpersonalets Opmærksomhed særlig bleven henledet paa disse Børn, og der er truffet Foranstaltning til, at de regelmæssigt et Par Gange aarligt bliver fremstillet for Skolelægen, selv om de ikke i Øjeblikket frembyder særlige Sygdomstegn.

Skolelægerne har som sædvanlig haft fast Træffetid en Gang ugentlig paa hver Skole, og ved disse Lejligheder er 388 Born henvist til dem af Lærerpersonalet.

I Henhold til Kommunalbestyrelsens Beslutning er der fra 1. April 1919 ansat 1 *Skolesygeplejerske* for hver 3 Skoler til at bistaa Skolelægerne i deres Gerning, særlig til at udføre Forbindingsarbejde og lignende Virksomhed samt til at rense Haaret hos Pigebørn for Hovedlus. Nærmere Instruks for deres Virksomhed er approberet af Undervisningsministeriet.

Skoletandklinikken har fra 1. April 1918 til 31. Marts 1919 paa Grund af Spansk Syge-Epidemien kun haft 193 Arbejdsdage. Af de 3731 Born, der den 1. April 1918 havde modtaget Behandling (2840 mod Betaling, 891 gratis), overgik 3259 til fortsat Behandling (3194 til Behandling mod Betaling og 65 som Oversiddere i 1ste Klasserne til gratis Behandling), medens 472 (12,6 pCt.) ikke ønskede Behandling mod Betaling. 1363 Børn havde efter Bestemmelserne Ret til gratis Behandling, heraf blev 981 indskrevet til Behandling, medens Nægtelsernes Antal var 382 (28 pCt.).

Til Sammenligning anføres:

	Ret til gratis Behandling	Af disse nægtede
1914—1915	1 765	588 (33,3 pCt.)
1915—1916	1 731	602 (34,8 —)
1916—1917	1 742	551 (31,6 —)
1917—1918	1 447	478 (33,0 —)
1918—1919	1 363	382 (28,0 —)

	Ret til fortsat Behandling	Af disse nægtede
$\frac{1}{4}$ 1915	3 040	401 (13,2 pCt.)
$\frac{1}{4}$ 1916	3 386	516 (15,3 —)
$\frac{1}{4}$ 1917	3 675	462 (12,6 —)
$\frac{1}{4}$ 1918	3 731	472 (12,6 —)
$\frac{1}{4}$ 1919	3 677	390 (10,6 —)

I de behandlede Klasser var 4 245 Børn, hvoraf 981 ikke betalende og 3 264 betalende, indskrevet til Behandling. Der er behandlet 3 966 Børn (3 106 betalingspligtige og 860 ikke betalende); og Antallet af Behandlingerne har, idet Tallene i Parentes angiver Antallet af henholdsvis de betalingspligtige og de gratis behandlede været 10 110 (6 508 + 3 602), nemlig 5 171 (3 617 + 1 554) Tandfyldninger, 4 307 (1 878 + 1 529) Udtrækninger af Mælketænder, 76 (46 + 30) Udtrækninger af blivende Tænder, 522 (429 + 93) Tandrensninger, 719 (404 + 315) Rodbehandlinger og 215 (134 + 81) andre Behandlinger.

Foruden til den systematiske Behandling har Børnene til enhver Tid kunnet møde for at faa afhjulpeth en øjeblikkelig Tandlidelse (»Nødhjælp«), og 123 Børn henvistes til saadan Hjælp. Af de til gratis Behandling indskrevne Børn har kun 16 (1,9 pCt) vist sig fejlfri ved første Gennemgang; af de forrige Aar behandlede Børn var 746 fejlfri, idet alle de Børn medregnes, hos hvem ny Caries ikke er optraadt siden sidste Eftersyn. Det Antal er ikke indgaaet i Antallet af Behandlinger.

Da Driftsudgifterne i samme Tidsrum var 22 801 Kr. 35 Ø. har Udgiften pr. Barn været ca. 5 Kr. 74 Ø. og pr. Behandling 2 Kr. 25 Ø. 136 Elever har efter derom indgivet Andragende faaet Betalingen eftergivet.

Til Sammenligning anføres, at Udgiften har været:

i 1913—14	1 Kr. 78 Ø. pr. Barn	65 Ø. pr. Behandling
i 1914—15	1 — 58 — » —	61 — » —
i 1915—16	1 — 69 — » —	66 — » —
i 1916—17	1 — 89 — » —	90 — » —
i 1917—18	2 — 93 — » —	1 Kr. 08 — » —

Som efterstaaende Oversigt udviser, stod Kliniken ved det nye Skoleaar, 1. April 1919, med 3 677 Børn, der havde Ret til fortsat Behandling; deraf ønskede 3 287 Børn fortsat Behandling mod Betaling, 108 overgik som Oversiddere til gratis Behandling, medens Behandling blev nægtet for 390.

	1915—16	1916—17	1917—18	1918—19
Antal Børn, der havde Ret til gratis Behandling	1731	1742	1447	1363
Behandling nægtedes	602	551	478	382
Indskrevet til Behandling	1129	1.91	909	981
Behandlingstilladelse taget tilbage	30	11	16	51
Udgaet i Aarets Løb.	98	77	62	76
	— 128	— 88	— 78	— 127
	1001	1103	891	854
Antal Elever, der 1. April overgik til Behandling mod Betaling	2583	2808	3169	3194
Tilkommen i Skoleaaret	42	61	146	70
Indskreven til Behandling	2625	2869	3315	3264
Behandlingstilladelse taget tilbage	6	7	78	81
Udgaet i Aarets Løb.	146	228	313	317
Slettet paa Grund af Restance	88	62	84	43
	240	— 297	— 475	— 441
	2385	2572	2840	2873
Antal Elever, der følgende 1. April havde Ret til fortsat Behandling	3386	3675	3731	3677
Ikke ønsket fortsat Behandling	516	462	472	390
Overgik til fortsat Behandling	2870	3213	3259	3287
Overgik til Behandling mod Betaling	2808	3169	3194	3179
Overgik som Oversidere til gratis Behandling	62	44	65	108

Lærerpersonalet har i afvigte Aar undergaaet følgende Forandringer:

Lærerne N. Østrup og E. Gaardsted og Lærerinderne M. Møller, E. Østrup og M. Holm afgik ved Døden; Overlærerinde Fru A. Christensen og Lærerinderne Frk. M. Sandberg og Fru E. Wreschner af-

skedigedes med Pension. Lærer H. Juul Jensen fratraadte efter Ansøgning for at overtage anden Stilling. Til Overlærerinde udnævntes Frk. O. Poulsen. 10 Personer fik fast Ansættelse. Der antoges 10 nye Lærere og Lærerinder til Erstatning for afgaaede.

Den 2. April 1919 talte Lærerpersonalet 330 Medlemmer. At disse var

123 fast ansatte Lærere,
169 » » Lærerinder,
12 Timelærere,
24 Timelærerinder,

Desuden findes der en til Undervisning af tuberkulose Børn antaget Lærerinde samt

18 faste Vikarer.

Ved Skolevæsenet fungerer der foruden 2 Skolelæger, 3 Skole- sygeplejersker og det ved Tandklinikken ansatte Personale endvidere en Økonoma ved Skolebespisningen (Køkkenschef ved Sapatoret), 9 Skolebetjente, 1 Bademester, 2 Badekoner og 1 Varmemester.

Lærerpersonalets Tilvækst i de sidste Aar fremgaar af følgende Oversigt:

	Fast ansatte		Timelærerpersonale		i alt		Hoved- sum
	Lærere	Lærerinder	Lærere	Lærerinder	Lærere	Lærerinder	
$\frac{2}{4}$ 1915	121	169	12	25	133	194	327
— 1916	123	169	12	24	135	193	328
— 1917	123	169	13	25	136	194	330
— 1918	123	169	13	25	136	194	330
— 1919	123	169	12	24	135	193	328

Undervisningen besørgeles saaledes:

	Ugentlig Timaltal			
	I Sommerhalvaaret		I Vinterhalvaaret	
	Ved Lærere	Ved Lærerinder	Ved Lærere	Ved Lærerinder
1914—15	4 273	5 900	4 266	5 970
1915—16	4 266	5 882	4 270	5 933
1916—17	4 290	5 900	4 243	5 905
1917—18	4 279	5 754	4 169	5 752
1918—19	4 191	5 671	4 129	5 683

Paa Grund af Sygdom blandt Lærerpersonalet har Skolevæsenet afholdt Udgift til Vikariat i følgende Antal Timer (Tallene i Parentes

angiver dette Antal udtrykt i Procent af Lærernes og Lærerindernes Timetal):

	For Lærere	For Lærerinder	I alt
1914—15	5 438 (3,2)	15 220 (6,4)	20 658
1915—16	4 747 (2,8)	15 780 (6,7)	20 527
1916—17	5 859 (3,4)	15 994 (6,8)	21 853
1917—18	5 046 (3,0)	13 258 (5,8)	18 304
1918—19	5 606 (3,4)	11 761 (5,2)	17 367

Ved de enkelte Skoler er der afholdt 15 Lærerraadsmøder og 19 Lærermøder. Med Inspektørerne har Direktøren afholdt 12 Møder.

Der er afholdt 4 fælles Lærerraadsmøder og 3 fælles Lærermøder.

Kommunalbestyrelsen har efter Indstilling af Skolekommissionen under 1. Juli 1918 vedtaget følgende Bestemmelser vedrørende *Vikarforholdene*.

1. Vikararbejdet besørges dels af det faste Lærerpersonele og Time-lærerpersonelet, dels af Vikarer, der antages for et Aar, for saa vidt de ikke i Aarets Løb afskediges eller fratræder med 3 Maaneders Opsigelse.

Skolekommissionen fastsætter Antallet af Vikarer og de nærmere Regler for deres Antagelse.

2. Vikarerne lønnes med den skoleplansmæssige Begyndelsesløn for Timelærere med 36 ugentlige Timer.

For denne Løn er Vikaren forpligtet til indenfor Skoletiden at være til Skolevæsenets Disposition og desuden til — om forlanges — at deltage i Instruktionskursus og andre Kursus, der har Lærerpersonelets videre Uddannelse for Øje.

3. a. Større Vikariater besørges fortrinsvis af Vikarerne, de mindre Vikariater af Timelærerpersonelet og det faste Lærerpersonele.
- b. Der tillægges enhver Vikar foruden almindelige Vikartimer mindst 12 fastliggende Timer om Ugen som Stedfortræder for faste Lærerkrafter, der for et Skoleaar ad Gangen stiller sig til Raadighed til Besorgelse af Vikariat. Den faste Lærer er da for hver 6 ugentlige Timer, han afgiver, forpligtet til indenfor disse Timer at vikariere gennemsnitlig 5 ugentlige Timer; overskydende Timer betales med Vikarbetaling pr. læst Time.

Vikarer, der ikke har haft praktisk Øvelse i eet Aar ved Frederiksberg Skolevæsen eller andet Steds, gennemgaar saa vidt muligt tillige i det første Aar en bestemt Turnus i Deltagelse i Undervisningsarbejdet hos forskellige Lærere i forskellige Skoler.

- c. De 9 Skoler paa Frederiksberg deles i 3 Kredse, saaledes at der i hver Kreds findes alle Skolevæsenets forskellige Hovedformer (Grundskole, Hovedskole, Mellemskole og Real-klasser). Vikarerne i en Kreds anvendes paa alle Kredsens Skoler.
4. Skoleinspektørerne i hver Kreds danner et Udvalg, der under Skoledirektørens Forsæde bistaar denne ved Planlæggelse af de i 3 b, Stykke 2 nævnte Vikarers Arbejde og ved Ordningen af deres Deltagelse i Instruktionskursus. I Aarets Løb samles Udvalget til Drøftelse af Resultaterne, og ved Aarets Slutning afgives der Udtalelser om Vikarernes Forhold. Disse Udtalelser fremtræder i Skemaform som Svar paa en Række Spørgsmaal.
5. Paa de Tider af Aaret, hvor der er særlig stor Timeledighed, samt i andre ekstraordinære Tilfælde kan der af Skoledirektøren efter Aftale med Skolekommissionens Formand midlertidig antages Vikarer, hvis Antagelse kun gælder indtil Udløbet af det paagældende Vikariat, og som lønnes med den skoleplansmæssige Vikarbetaling pr. læst Time.
6. Der sikres de Timelærere, der ikke har fuldt Timetal (36 Timer om Ugen), og som er villige til at vikariere, saaledes at de i alt kan læse indtil 42 Timer om Ugen, foruden den skoleplansmæssige Løn for det dem tildelte Timetal en fast Vikarløn, saa at den samlede Løn bliver lig med den skoleplansmæssige Løn for Timelærere med 36 Timer om Ugen. For den samlede Løn er disse Timelærere pligtige til i alt at undervise gennemsnitlig 36 Timer om Ugen; overskydende Timer, heri indbefattet Ventetimer (3 Timer, i hvilke de af Inspektøren er tilsagt til at møde paa Skolen) betales med Vikarbetaling pr. læst Time.

Timelærernes faste Timer lægges da saa vidt muligt saaledes, at naar en underviser i faste Timer, er en anden samtidig ledig til Vikariat, og omvendt.

7. Ved Beregning af Timelærernes Løn medtages de Aar, i hvilke

de ved Frederiksberg Skolevæsen har virket som faste Vikarer eller som Vikarer i Henhold til § 1, dog at Nybegynderes første Vikaraar ikke medregnes. Forskellen mellem den Løn, de derved opnaar, og den skoleplansmæssige (Skoleplanens § 24) bliver indtil videre at betragte som personligt Tillæg.

8. Denne Ordning træder i Kraft den 1. Oktober 1918 og kan revideres sammen med Skole- og Undervisningsplanen.

I Aarets Løb er afholdt følgende *Instruktionskursus og Foredrag* for Lærerpersonalet (planlagt af Skoledirektøren og det af Lærermødet nedsatte Instruktionsudvalg).

- 1) Bibliotekarerne Banke og Døssing: Biblioteksteknik som Led i Undervisningen.
- 2) Lærer Oluf Larsen: Holdningsgymnastik.
- 3) Magister G. Sjøholm, Gøteborg: Skolehaven.
- 4) Regning.
Skoleinspektør G. J. Arvin: Demonstration med ny II Kl.
— : — » » V —
— : Instruktion for Lærere i I Kl.
— : — i II, III, IV —
— : Undervisning i I Kl. (Vikarer).
- 5) Frk. Th. Hansen: Danskundervisning i I — (—).
- 6) Sløjdinspektrice Frk. Fanny Blomberg, Stockholm: Haand-
arbejdsundervisning.
- 7) Cand. polyt. A. L. Wanggaard: Teknologi. 1) Tekstilindu-
striens Raastoffer. 2) Lervarer.
- 8) Lærer, Assistent O. Th. Christensen: Anskuelsesundervisning.
- 9) Forstander, Gymnastiklærer Niels Bukh: Smidiggørende Øvelser.

Lærerpersonalets Bogsamlinger talte ved Aarets Slutning 3180 Bind.

Lønningsforhold Den 2. April 1919 fordelte det faste Lærerpersonele sig saaledes paa de forskellige Lønningstrin:

Skoleinspektørerne

6	à	4 400	Kr.	}	foruden Bolig, Lys og Brændsel eller Godtgørelse derfor.
1	»	4 000	—		
2	»	3 600	—		

Overlærerne

9 à 4 200 Kr.

Lærerne

44 à 3 600 —

13 » 3 200 —

21 » 2 800 —

10 » 2 500 —

14 » 2 200 —

3 » 1 900 —

Overlærerinderne.

9 » 3 200.

Lærerinderne.

77 » 2 600 —

19 » 2 400 —

21 » 2 200 —

21 » 2 000 —

22 » 1 800 —

Udgifterne til Skolevæsenets Drift har udgjort:

1914—15 . . .	1 179 288 Kr. 58 Ø.	mod bevilget	1 161 904 Kr.
1915—16 . . .	1 223 014 — 49 — »	»	1 178 907 —
1916—17 . . .	1 295 693 — 19 — »	»	1 241 528 —
1917—18 . . .	1 459 172 — 50 — »	»	1 335 901 —
1918—19 . . .	1 755 003 — 51 — »	»	1 534 870 —

Der er i Henhold til Lov af 27. Maj 1908 refunderet Kommunen 388285 Kr. 58 Ø. til faste Lærerlønninger, ifølge Lov af 29. Marts 1904 9294 Kr. 36 Ø. til Vikarudgifter og efter Tuberkuloseloven af 1. April 1912 5016 Kr. 52 Ø. til den særlige Undervisning af tuberkulose Børn. Lærerpersonalet har refunderet 5067 Kr. 06 Ø. til Vikarudgifter, og endelig har Staten for kirtelsyge Børns Ophold paa Høve Seminarium refunderet 15028 Kr. 20 Ø.

Herved synker Kommunens Udgift til Skolevæsenets Drift i afgivte Aar til 1332311 Kr. 79 Ø. Fordeles denne Udgift paa Børne-

tallet i Kommuneskolerne (efter at man har fradraget Udgiften til Fortsættelsesundervisning og til Amtsskolefonden, som ikke vedrører de skolesøgende Børn), bliver den for hvert Barn 163 Kr. 72 Ø. af Kommunen og 55 Kr. 06 Ø. af Stat og Skolefond. .

Den tilsvarende Udgift udgjorde	pr. Barn	
	af Kommunen	af Stat og Skolefond
1913—14 963 238 Kr. 42 Ø.	97 Kr. 96 Ø.	17 Kr. 75 Ø.
1914—15 1 006 787 — 36 —	102 — 44 —	18 — 02 —
1915—16 1 045 848 — 26 —	106 — 87 —	18 — 10 —
1916—17 1 108 276 — 26 —	114 — 78 —	20 — 28 —
1917—18 1 262 367 — 34 —	133 — 09 —	22 — 12 —

Privatskolerne. Ved Slutningen af 1918 fandtes der følgende 26 Privatskoler i Kommunen:

Antal Elever den

	Fra Frederiksberg Kommune					
	Over skolepligtig Alder		I skolepligtig Alder		Under skolepligtig Alder	
	Dr.	P.	Dr.	P.	Dr.	P.
** Frederiksberg Gymnasium (L. H. Otterstrøm), Hollrøndervej 5	151		316		46	
** Henrik Madsens Skole, Philippavej 1	47		139		15	
** Schneekloths Skole (J. M. Hertz), Værnedamsvej 13 A	89		256		22	
** Efterslægtsselskabets Skole (H. P. Hansen), Jakob Danefærds Vej 3	34		73		7	
* Frederiksberg Realskole (Mich. Iversen og H. T. Physant), Frederiksberg Allé 22	18		73		4	
* H. Gregersens Skole, Ørstedesvej 65—67	26		153		11	
Frederiksberg højere Borger- og Realskole (S. Nielsen), Brødgade 6	4		50		1	
Fru Hedvig Baggers Skole, Aaboulevard 5					5	3
Frøkerne Bernths Skole, Rathsacksvej 7		1		29		
** Døktor Priemes Vejs Gymnasium	48			151		18
Fru M. Clausens Skole, Aaboulevard 21		1		8		
St. Josephs Søstrenes franske Skole, Frederiksberg Allé 17		17		137		13
** Frk. Kruses Skole (Frk. L. Jensen), Frederiksberg Allé 16		104		270		31
* Frk. S. Milos Skole, Ørstedesvej 7 B		36		117		7
* Frk. A. Barfods Skole, Amicisvej 19		41		205		5
* Frk. D. Nielsens Skole, Chr. Winthers Vej 3		22		115		6
Frk. E. Rasmussens Skole, Bille Brahes Vej 8			1	8		4
Billes Forberedelses- og Realskole, Amalievej 20	8	5	68	40	5	5
Børnehjemmet Godthaabs Skole, Kongensvej 4	2	1	80	14	8	1
Frk. H. Hammers Skole, Jakob Danefærds Vej 12		3	4	9		
Skt. Mariæ Skole, Boyesgade 8	1		23	25	2	3
Frederiksberg Borger- og Realskole (A. Paulsen, Gl. Kongevej 139	2	1	48	53	1	2
Frk. M. og N. Vendts Skole, Vinkelvej 3		1	5	14	2	
** Johannesskolen, Vodrofsvej 53	24	7	72	39	8	2
Den mosaiske Drengeskole, Johannevej 6	2		2			
O. W. Jensens Skole, Kronprinsesse Sofies Vej 19	1		8	13		
I alt	409	288	1 371	1 247	137	100
** Herafi Mellen-, Real- og Gymnasieskoler	345	159	856	460	98	51
* Mellem- og Realskoler	44	99	226	437	15	18
Andre Skoler	20	30	289	350	24	31

31. December 1918.

Til- sammen		Fra andre Kommuner								I alt	
		Over skolepligtig Alder		I skolepligtig Alder		Under skolepligtig Alder		Til- sammen			
Dr.	P.	Dr.	P.	Dr.	P.	Dr.	P.	Dr.	P.	Dr.	P.
513		35		80		1		116		629	
201		47		110		6		163		364	
367		69		176		15		260		627	
114		136		153		17		306		420	
95		28		159		8		195		290	
190		23		74		5		102		292	
55		3		11		9		23		78	
5	3					14	13	14	13	19	16
	30				5				5		35
	217		13		38		3		54		271
	9		3		14				17		26
	167		14		121		10		145		312
	405		59		96		5		160		565
	160		5		39		6		50		210
	251		34		115		2		151		402
	143		4		25		1		30		173
1	12			1	3			1	3	2	15
81	50	9	12	46	48	7		62	60	143	110
90	16									90	16
4	12			5	1			5	1	9	13
26	28		1	63	84	5	4	68	89	94	117
51	56	2	1	40	47	1	1	43	49	94	105
7	15			9	15	3	2	12	17	19	32
104	48	12	5	103	36	4	1	119	42	223	90
4		17		158				175		179	
9	13		1	4		2	3	6	4	15	17
1 917	1 635	381	152	1 192	687	97	51	1 670	890	3 587	2 525
1 299	670	299	77	622	170	43	6	964	253	2 263	923
285	554	51	43	233	179	13	9	297	231	582	785
333	411	31	32	337	338	41	36	409	406	742	817

Af de fra Skolelæger og Skoletandlæge til Skolekommissionen indsendte udførlige Beretninger skal følgende anføres:

Skolelæge-Beretning.

Skolelægerne har i Aaret 1918—19 undersøgt og udstedt Helbreds-kort for 1085 i 1ste Klasserne indskrevne Børn foruden for adskillige i ældre Klasser nyoptagne Børn.

Af de 1085 Børn maatte 559 (51,5 pCt.) anses for raske, me-dens de øvrige frembød forskellige — for største Delen dog mindre betydende — Svagheder, for hvilke er gjort nærmere Rede i Tabel I.

Tabel I.

Sygeligheden hos de i Aaret 1918—19 i 1ste Klasser nyoptagne Børn	Drenge	Piger	I alt
Spinkel Legemsbygning	31	19	50
Mangelfuld Ernæring	37	37	74
Tuberkulose i Lunger			
— i andre Organer		1	1
Kirtelsyge, let	148	139	287
— sværere	8	7	15
Blodmangel	60	79	139
Nervesygdomme	5	3	8
Øjensygdomme	35	44	79
Øre-, Næse- og Svælgsygdomme	97	91	188
Hjertesygdomme	11	9	20
Sygdomme i Aandedrætsorganerne (Tub. undt.)	6	4	10
— i Fordøjelsesorganerne	10	7	17
Holdningsfejl	18	19	37
Deformitet af Brystkassen	16	19	35
Andre Deformiteter	5	9	14
Brok	6	4	10
Andre kirurgiske Sygdomme	7	1	8
Hudsygdomme	8	9	17
Talefejl	11	4	15
Imbecilitet	3		3
Incontinentia urinae & alvi	24	28	52
Andre Svagheder			
I alt sygelige Tilfælde	546	533	1079
Svage Personer	272	254	526
Raske Personer	281	278	559
I alt undersøgt	553	532	1085

Kun 93 Børn (44 Drengene og 49 Piger) fandt Skolelægerne Anledning til at tage under nøjere Observation, og disses Helbredskort mærkedes med NB.

I Skolelægernes faste Træffetider paa Skolerne er i alt henvist til dem 388 Børn, 4,4 pCt. af det samlede Elevantal. 25 Børn fejlede intet, for de 363 øvrige Svagheder er gjort Rede i Tabel III. — Tabel II viser, at der i 30 Tilfælde intet var at foretage for

Tabel II.

Udnyttelsen af Skolelægernes Træffetider i Aaret 1918—19	Skolen								I alt	
	Hovitzvej	N. Ebbesens V.	Godthaabsvej	Fuglevangsvej	Nyelandsvej	Solbjergvej	Løllandsvej	Duevej		La Courts Vej
Skolens samlede Elevantal (Aarets Gennemsnit) . . .	867	864	1003	763	936	1070	863	1191	1110	8667
Henvist til Skolelægen . . .	30	25	40	27	21	80	52	57	56	388
pCt. af Elevantallet . . .	3,5	2,9	4,0	3,5	2,2	7,5	6,0	4,8	5,0	4,4
Intet foretaget	2	3		4	2	12	4	3		30
Afgivet Skøn	5	1	6	1	2	4	14	5	8	46
Afgivet Raad	5	7	17	5	2	13	7	11	14	81
Henvist til Lægebehandling	18	14	17	17	15	51	27	38	34	231
Mundtlige Henvisninger . .		1	2	1	1	2	4	11	6	18
Skriftlige Henvisninger . .	18	13	15	16	14	49	23	37	28	213
Heraf returnerede . . .	4	1	2	2	1	13	7	13	11	54
med Diagnose . . .	1	1	1	2		3	1	1	5	15

Skolelægen; i 46 Tilfælde afgaves et Skøn; 231 Børn henvistes til at søge Lægehjælp, medens 81, der ikke trængte til Lægehjælp, fik Raad.

Klassebesøg o. s. v. er udført som de foregaaende Aar.

Skolelægerne har som sædvanlig blandt talrige Ansøgere udtaget de Børn, der udsendtes til Høve Sanatorium og til Junikolonierne for svagelige Børn, ligesom de umiddelbart før Udsendelsen har undersøgt disse Børn og Feriekoloni-Børnene.

Ligeledes har de afgivet Skøn over de Børn, der var indstillet til Hjælpe- og Værneklasser,

Efter Anmodning fra Skoledirektøren har Skolelægerne udarbejdet Udkast til Instruks for de Sygeplejersker, som fra næste Skoleaars Begyndelse ansættes ved Skolevæsenet, og de om Stillingerne indkomne Ansøgninger har været forelagt Skolelægerne til Erklæring.

Tabel III.

Sygdomstilfælde hos Drenge og Piger henvist til Skolelægerne i Aaret 1918—19	Drenge	Piger
Akute Infektionssygdomme	2	2
Tuberkulose i Lunger		
— i andre Organer		
Kirtelsyge	3	2
Blodmangel	7	3
Nervesygdomme	9	3
Svagt Syn	18	27
Andre Øjensygdomme	18	12
Øre-, Næse- og Svælgsygdomme	29	10
Heraf tungføre	(4)	(2)
Hjertesygdomme	2	5
Sygdomme i Aandedrætsorganerne (Tub. undtaget)	4	6
— i Fordøjelsesorganerne	7	5
Holdningsfejl		2
Deformiteter	2	5
Andre kirurgiske Sygdomme	50	13
Hudsygdomme	72	28
Pedikulose	2	3
Talefejl		2
Imbecilitet		
Incontinentia urinae & alvi	1	2
Andre Svagheder	4	5
I alt Sygdomstilfælde	230	135
<hr/>		
Antal syge Personer	228	135
Intet sygeligt paavist hos	23	2
I alt henvist til Skolelægen	251	137

Skoletandklinikken.

Som meddelt i Beretningen for Skoleaaret 1917—18 lykkedes det ikke at gennemføre Behandlingen for dette Aar inden 1. April 1918, hvorfor de resterende Børn blev behandlet i de første Maaneder af indeværende Skoleaar.

De Behandlinger, der blev udført paa disse Børn, er imidlertid alligevel optaget paa forrige Aars Beretning.

Klinikken mistede saaledes en Del af den Arbejdstid, der normalt skulde været anvendt til Behandlingen for 1918—19, og yderligere mistede Klinikken ca. 1000 Arbejdstimer paa Grund af »Spansk Syge«.

Naar det trods alt lykkedes at gennemføre Behandlingen af *alle* Børnene, skyldes det en udstrakt Anvendelse af Overarbejde, idet der dog samtidigt maatte gaas noget lettere hen over den konservative Behandling af Mælkætænderne.

Resultatet af Klinikens Arbejde fremgaar af Tabel 1.

Der er i Skoleaarets Løb ekstraheret 76 blivende Tænder, hvoraf 26 hos Børn, der har faaet 1ste Behandling i højere Klasser.

Ekstraktionerne fordelte sig saaledes:

2 centrale Skæretænder.

3 Præmolarer.

71 6-Aars Molarer, heraf 26 hos ikke betalende Børn i højere Klasser.

I alt 76. Heraf 26 hos ikke betalende Børn i højere Klasser.

Det samlede Antal Patienter har været 4569, og det samlede Antal behandlede Børn var 3966, idet 110 Børn (55 Drengene og 55 Piger) gik ud af Skolerne, inden Behandling var foretaget, 90 Børn ikke mødte paa Grund af Sygdom (Tabel 3), og Behandlings-tilladelsen blev taget tilbage for 79 Børn (34 Drengene og 45 Piger), inden Behandlingen blev paabegyndt.

Tabel I.

	Antal Dage	Antal Timer	Antal Patienter		Fyldninger	Ekstraktion		Rensning	Kod.- behandling	Andre Behandlinger	Antal Behandlinger	
			Drenge	Piger		Mælke- tænder	Blivende Tænder				Drenge	Piger
A . . .	} 193	} 983	1 757	1 828	3 617	1 878	46	429	404	134	3 134	3 374
B . . .			516	468	1 554	1 529	30	93	315	81	1 749	1 853
I alt . . .			2 273	2 296	5 171	3 407	76	522	719	215	4 883	5 227

Tabel 3.

Oversigt over Børneantallet.

Indskrevet til Behandling				Heraf udgaet af Skolerne i Aarets Løb						Slettet paa Grund af Restance						Ikke mødt til Behandling						Behandling nægtet						Behandlings-tilladelsen taget tilbage					
Drenge		Piger		Samlet Antal		Drenge		Piger		Samlet Antal		Drenge		Piger		Samlet Antal		Drenge		Piger		Samlet Antal		Drenge		Piger		Samlet Antal					
A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B				
1 641	491	1 623	490	3 264	981	167	27	150	49	317	76	21	22	43	17	25	29	19	46	44	238	198	200	184	438	382	37	14	44	37	81	51	

Af de mødte Børn var 746 fejlfri ved Eftersynet, og paa 35 Børn maatte Behandling opgives (Tabel 2).

Paa de resterende 3185 Børn udførtes 10110 Behandlinger (4883 paa Drengene og 5227 paa Piger) (Tabel 1).

Til gratis Behandling var der indskrevet 981 (nye) Børn, af hvilke 42 (16 Drengene og 26 Piger) gik ud af Skolerne, inden Behandling var foretaget, medens 44 ikke mødte paa Grund af Sygdom (Tabel 3), og Behandlingsstilladelsen blev taget tilbage for 35 Børn (11 Drengene og 24 Piger), inden Behandlingen blev paabegyndt.

Af de resterende 860 var kun 16 eller 1,9 pCt. fejlfri (Tabel 2).

Til »Nødhjælp« har der i Aarets Løb været henvist 123 (nye) Børn (52 Drengene og 71 Piger).

Blandt de behandlede Børn findes 6 fra private Skoler.

Tabel 2.

	Antal fejlfri		Behandling umulig	
	Drengene	Piger	Drengene	Piger
A	375	355	8	3
B	8	8	12	12
Summa	383	363	20	15

Tabel 4.

Oversigt over Antallet af betalingspligtige Børn,
som fragaar den 1. April 1919.

	Videre Behandling nægtet			Oversiddere i 1ste Klasse		
	Drengene	Piger	Samlet Antal	Drengene	Piger	Samlet Antal
Summa	217	173	390	68	40	108

Tabel 5.

	Ret til gratis Behandling havde	Af disse nægtede	pCt.
Skoleaaret 1914—15	1 765	588	33,3
— 1915—16	1 731	602	34,8
— 1916—17	1 742	551	31,6
— 1917—18	1 447	478	33,0
— 1918—19	1 363	382	28,0

Tabel 6.

	Ret til Videre- behandling havde	Af disse nægtede	pCt.
Den 1. April 1915	3 040	401	13,2
— 1916	3 386	516	15,3
— 1917	3 675	462	12,6
— 1918	3 731	472	12,6
— 1919	3 677	390	10,6